

SKOLEEKSAMEN SGO2400 – HØST 2019

3 av 5 oppgaver skal besvares.

- Maks ordlengde 1700 ord per oppgave

Om eksamen ved SGO/HGO: En god besvarelse inneholder solid kunnskap, logisk argumentasjon og ryddig disposisjon. Besvarelsen av en drøftingsoppgave skal være diskuterende, analytisk og koble ulike deler av pensum.

1. Besvarelsen svarer på oppgaveteksten på en presis og utfyllende måte.
2. Besvarelsen viser kunnskap.
3. Besvarelsen skal være velskrevet: sammenhengende med godt akademisk språk.
4. Viktige begreper - de som er i kjernen av besvarelsen – skal defineres.
5. Besvarelsen skal vise analytiske evne og refleksjon.

Hovedmålsettingen er at studentene skal tilegne seg grunnleggende kunnskaper om relevante politiske og geografiske tilnærminger (begreper, perspektiver etc) innenfor emnets temaområder, men også knytte dette til relevante eksempler. I tillegg skal studentene vise evne til å skrive selvstendige akademiske og drøftende tekster i faget, der en 5-timers skoleeksamen utgjør grunnlaget for den karakterbaserte vurderingen.

Oppgave 1

Drøft hva som er særegent med perspektivet «kritisk geopolitikk» og hvordan dette skiller seg fra andre tilnærminger til geopolitikk i politisk geografi?

EN: Discuss what is distinctive about the perspective «critical geopolitics» and how this differs from other approaches to geopolitics in political geography?

Sensorveiledning: Det er en egen seksjon i kapittel 11 i Jones et al. (2015) om «Geopolitics and critical geopolitics». Generelt har kritisk geopolitikk bidratt med økt fokus på diskursive konstruksjoner, legitimering av internasjonale intervensjoner etc. Viktig at studentene forstår skille mellom den *klassiske* og den *kritiske geopolitikken*. Mens den første serverte ideologiske premisser for maktutøvelse har den siste vært opptatt av å dekonstruere slike praksiser. Forelesningen til Kristian Stokke belyser dessuten *radikal geopolitikk* forklart gjennom politisk økonomi. Kapittel 11 i Jones et al. (2015) kommer forøvrig inn på begreper som sosialdarwinisme, realisme, feministisk geopolitikk, post-human geopolitikk m.m. Derfor kan studentene også referere direkte til dette i forhold til én eller flere av perspektivene nevnt over, eller benevner disse begrepene mer i seg selv (i forståelsen og drøfting av kritisk geopolitikk). En sterk besvarelse forklarer både hva kritisk geopolitikk er og kontrasterer dette med andre perspektiver - på en god og klar måte. Det kan dessuten være et pluss om kandidaten greier å knytte andre deler av pensum til spørsmålet – særlig Le Billon [2010] om geopolitikk og ressurser.

Oppgave 2

Forklar begreper som kan være relevante for å forstå endringer i statlig styresett. Bruk eksempler.

EN: Explain concepts that can be relevant to understand changes in modes of governing the state? Use examples.

Sensorveiledning: Kapittel 3 i Jones et al. (2015) berører staters endrede form og funksjon. En rekke begreper kan være aktuelle å benytte, og her bør vi nok åpne for en relativt vid tolkning av hva som kan være relevant. For eksempel: Reguleringsteori, Fordisme og Post-Fordisme, nyliberale reformer, globalisering, globale-lokale («glokale») styringsmåter, lokalt styresett, desentralisering, demokratisering, styringsmentalitet/«governmentality». Artikkelen til Lindell berører lokalt (urbant) styresett i Maputo. Utover Jones et al. (2015), går Jessop (2000), nærmere inn på endringene fra KWNS (Keynesian welfare national state) til SWPR (Schumpeterian workfare post-national regime). Det teller positivt om besvarelsen gir en inngående forståelse av relevante begreper som viser teoretisk innsikt, og knytter dette til eksempler.

Oppgave 3

Diskuter hvordan politikk kan sies å være viktig for å forstå miljø- og klimaspørsmål? Bruk også eksempler fra relevante politiske konflikter.

EN: Discuss how politics can be said to be important to understand environmental and climate issues? Use also examples from relevant political conflicts.

Sensorveiledning: Pensum inneholder ulike relevante bidrag. Kristoffersen (2015) foretar en problematisering av norsk oljepolitisk diskurs, ved bl.a. å anse den som opportunistisk for å opprettholde olje- og gassutvinning. Jones et al. (2015) ser på politisk økologi-perspektivet som har vokst fram som en motsats til et miljø- og resursdeterministisk syn. Corner et al. (2014) berører hvorfor verdier er relevante for å forstå klimaendringer og tilhørende tilpasning - både på individ og samfunnsnivå. Både på temaforelesningen til Irmelin Gram-Hanssen og i et eget filmseminar har norske olje- og gassutvinning vært diskutert, så mange vil nok trekke på dette som eksempel i sin diskusjon. Det er positivt dersom besvarelsen klarer å anvende flere av de overnevnte pensumbidragene, at det gis en god forståelse av disse og drøftingen knyttes til en eller flere relevante konflikt(er).

Oppgave 4

Drøft hvordan sosiale bevegelser kan forstås som geografiske på ulike måter?

EN: Discuss how social movements can be understood as geographical in different ways?

Sensorveiledning: Særlig Jones et al. (2015) s. 128 og Nicholls (2007) er nærliggende for å definere sosiale bevegelser. Relevante trekk er: A) horisontale og løst organiserte (uformelle) nettverk, B) felles formål, oppfatninger etc. C) Krav om refordeling av ressurser og makt, anerkjennelse av kulturer og identiteter, D) Benytter ulike virkemidler og former for protester. Flere av disse aspektene bør dekkes, men ikke nødvendigvis alle.

Forelesningen til Jørgen E. Magdahl berører relevansen til geografiske begreper som skala, nettverk, sted og territorier for å forstå hvordan sosiale bevegelsers praksis på ulike måter kan være geografiske. Kapittel 7 i Jones et al. (2015) og Nicholls (2007) tar opp betydningen av ulike geografiske begreper og behandler disse. I tillegg viser artikkelen til Mayer (2013) at både nettverkene og skala-organiseringen til urbane bevegelser har blitt mer «glokale» ved å kombinere organisering både lokalt og globalt. Andre relevante begrep kan f.eks. være «scale-jumping» der bevegelser utforsker nye muligheter (som allianser etc.) og/eller ønsker å nå et publikum på et annet geografisk nivå (som ved å gå fra det lokale til det nasjonale, eller omvendt). Nettverk knyttes på tvers av ulike rom/steder. Routledge (2017) fokuserer bl.a. på transnasjonale bevegelsers nettverk med felles politikk, solidaritet og samarbeid. Begrepet «sted» tas opp i Jones et al. 2015, s. 130-131, og Nicholls 2007. Steder er f.eks. der kollektive handling og markeringer (mobilisering) foregår, har viktig symbolsk betydning for protestene (som «Occupy wall street») etc. Det teller positivt om kandidaten gir en utdypet forståelse av flere av hovedbegrepene (nevnt over) og at kunnskapen understrekes gjennom å vise til relevante praksiser hos spesifikke sosiale bevegelser. Ulike begreper (som skala og nettverk) kan dessuten være overlappende og sees i sammenheng – derfor er disse ikke nødvendigvis gjensidig utelukkende.

Oppgave 5

Diskuter hvordan vi kan forstå begrepet territorialitet. Gjør også bruk av eksempler.

EN: Discuss how we can understand the concept of «territoriality». Make also use of examples.

Sensorveiledning: Her kan studentene trekke på skillet mellom *ekstern* (spørsmål knyttet til å opprettholde/anerkjenne grenser) og *intern* territorialitet (som omhandler hvordan et territorium kontrolleres ved statlig styring). Studentene bør derfor ikke sammenblende begrepene territorium og territorialitet. Kapittel 2 i Jones et al. (2015) om «states and territories» er nærliggende å benytte her. Taylor (1995) tar opp et mer nyanserte sett med begreper som internajonalitet, interstatlighet og interterritorialitet. Ballvé, T. (2012) ser på produksjonen av statens territorialitet i sammenhengen mellom narkotikakartellers rolle og statlig desentralisering i Colombia. En besvarelse som inneholder en god og utdypende diskusjon, som i tillegg evner å gå utover boka (Jones et al.) ved å trekke på teksten til Taylor og/eller Ballvé, bør derfor belønnes.